

Milli Şef'in Balıkesirlilere hitabeleri

"Büyük ve kuvvetli bir milletin meziyetlerini sapsağlam taşıyoruz,,

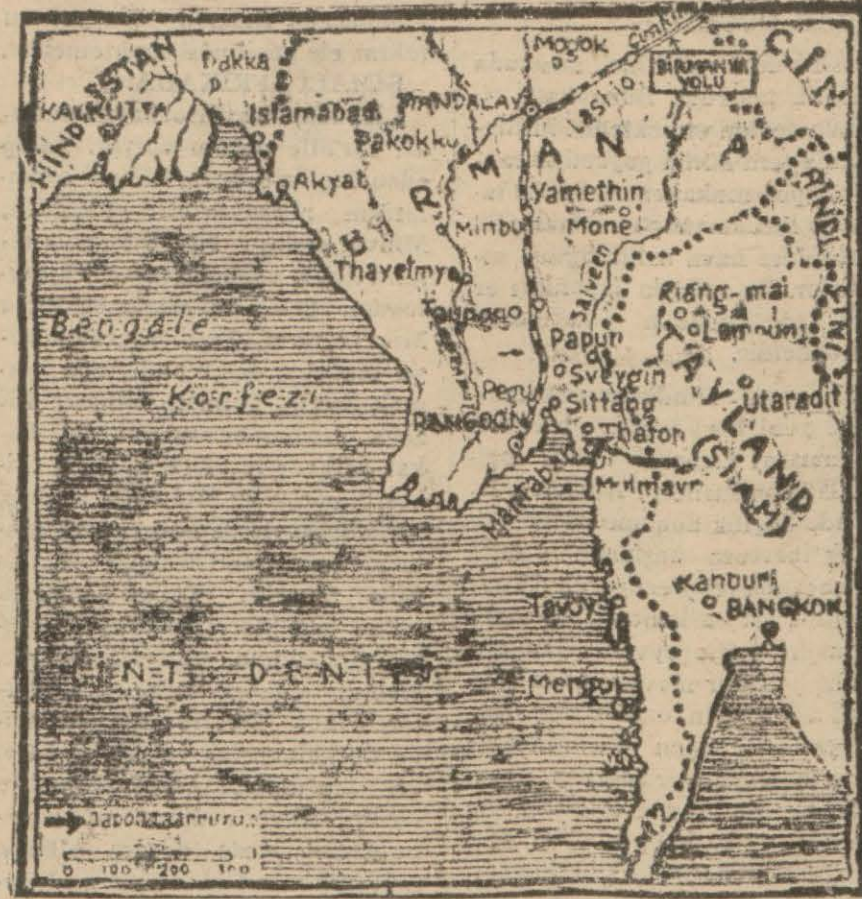
Cumhur Reisimiz Balıkesir zelzele mın-takasından Bursa'ya avdet buyurdular

Reisicumhur İsmet İnönü ev-velki gün zelzele felâketine uğra-mış olan Bigadiç ve Sandığı böl-gelerini ziyaret ettikten sonra Bur-saya dönmüşlerdir.

Milli Şef İnönü burada Halke-vinde halkımıza hitaben hoparlör-

lerle yayılan aşağıdaki nutku irad eylemişlerdir:

Balıkesirli aziz hemşerilerim, Bayram gününü aramızda ge-çirmekten pek memnun oldum. Hepinizin bayramınızı kutlarm.

İngiliz kuvvetlerinin yaklaşmakta oldukları Akyab limanının mevkiini gösterir harita

Varlık vergisi işleri

Bu sabahtan itibaren şube-ler, tekrar müracaatları kabule başladılar

Vali Muavininin bu sabahki izahatı:

"Varlık Vergisinin değişme ve gecikme ihtimali yoktur. Bumut-laka eda edilecek bir borçtur,,

Küçük milletler ve Almanya

Berlin, iyi bir misal vermiş değildir..

Almanya, küçük milletler hakkında hayat hakkı tanımadığını yarı resmi gazetesi ile açıkça ilân ederken kendisine uzak ve yakından nasıl bir sempati bekleyebilir?..

ETEM İZZET BENİCE

ANKARADAN

Harpten sonra dünyanın ve dün-ya milletlerinin idare tarzı ne ola-cak? Harbin en çetin devresi içine girilmiş bulunmasına rağmen mu-harip veya harp dışı bütün ef-kârı umumiyele bir yandan da dikkat ve alaka ile bu sorunun cevabını araştırıyorlar. Almanya kendi payına nokta nazarını bil-hasa «küçük milletler» bakımdan bir kere daha izah etmiş bu-lunuyor.

Völkischer Beobachter yarı res-mi Alman nâsiri efkâridir. Açık konuşuyor:

— Yeni Avrupada küçük dev-letlerin hayali parlamenterizmi kalınyacaktır.

Küre üzerinde belirmiye başla-yan yeni hayat sahaları yeni bir nizam istemektedir ki, bu da sa-dece bu hayat sahalarının birli-ğine dışardan yapılacak olan her türlü bozucu müdahaleye karşı emniyet ifade eden devletlerin minakası götüremez sevk ve ida-letlerle mümkündür.

Ve yine daha açık, daha kesin olarak Avrupa milletlerinin Al-manya ve İtalyanın sevk ve ida-resi altına gireceklerini ilân edi-yor.

Völkischer Beobachter'in bu yazısı bir Avrupa ve ön Asya devletleri olarak bizi ilgilendirmek. Ya-ni, Türk milleti bu yazıya muha-tap değildir. Çünkü, biz herşeyin başında tar'hin başındanberi bü-yük millet ve büyük devlet ola-rak dünya hacmi içinde mevkiini almış milletler safındayız. Bugün de yeryüzünde en büyük, en ka-labalık bir millet ve devlet ola-

rak en büyük ölçüde ve en olgun ve dolgun varlık ifadesi içinde filen bulunan bir devlettir.

İkinci Dünya Harbinin patla-dığı günden bu yana Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi ve askeri durum ise ancak çok büyük çap-taki örnek bir devletin tutumu ve durumudur. Yarın da böyle ola-caktır. Fakat, bu böyle olmakla beraber yeryüzünde bugün küçük ve büyük devlet veya millet, hat-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Esnaflar Cemiyeti kongreleri devam ediyor

Kapıcılar için bir kurs açılacak

Kapıcılar Cemiyeti 1 yılda ancak ikiyüz lira yardım yapabilmiş!

Esnaflar cemiyetlerinin yıllık kon-greleri devam etmektedir. Bu me-yanda kapıcılar cemiyetinin kon-gresi de yapılmış ve toplantıya kalabalık bir âza kütlesi iştirak et-miştir.

Kongrede hazır bulunan mu-haririmiz intibahlarını şöyle anlat-maktadır:

— Herne-dense bizim memleke-timizde kapıcılıkla hademelik iki-si bir mânada anlaşıyor. Bilhassa bu telâkide bulunanlar ekser apartman sahipleridir. Kapıcıları bakkala, kasaba her yere koşturu-yorlar... Bu dert geçen gün yapı-lan kapıcılar cemiyetinin kongre-sinde de mevzuubaş edildi;

Toplantıda okunarak kabul o-lunan idare heyeti ve hesap rapor-larından anlaşılacağına göre 2734 lira yütçesi olan bu cemiyetin maalesef geçen bir yıl içinde tahsil-lât yapamadığı için ancak esnaf hastahanesine altı yüz lira ve fak-ir âzasına da iki yüz lira para yardımında bulunabilmiştir. Büt-çede geri kalan kısım tatbik olu-namamıştır.

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Müttefiklerin açtığı yeni cephe

İngilizler mukavemet gör-mededen Akyab'a ilerliyor

Japonlar ilk defa Kalkütayı bombaladı

Japon generali Hori öldü

Londra, 21 (A.A.) — B.B.C : Birmanyada İngiliz kuvvetleri mukavemet görmeden Akyab li-manına doğru ilerlemektedirler. Maamafih arazi çok arızalı oldu-ğundan ilerleme yavaş olmaktadır. Diğer taraftan dün gece Kalkü-

ta ilk defa hücum uğramışsa da, Japon tayyareleri hiç bir netice el-de edememişlerdir.

YENİ GİNEDE UMUMİ TAARRUZ
Londra, 21 (A.A.) — B.B.C :

Yeni Ginedeki bakiye Japonlara karşı umumi bir taarruz yapılmaktadır.

Japon komutanı General Hori ölmüştür.

Eminönünde, bir fırıncıda binden fazla sahte karne bulundu

Zabta bu sabah Eminönünde mühür-lü bir ekmek karnesi susistimallı yapan bir fırıncıyı yakalamıştır. Lazıki adındaki bu fırıncının çek-meşin'den binden fazla karne bulun-muştur. Fırıncının bu sahte karneleri ne-re-den ve nasıl ele geçirdiği Emniyet 2 inci Şube Müdürlüğü tarafından ehemsiyetle tahkik olmaktadır.

Afrika harbi

8inci İngiliz ordusu Essultana mevkiine ulaştı

Londra, 21 (A.A.) — «B.B. Co» Lib-ya'da Sekizinci İngiliz ordusunun Es-sultana varış ve Rommel nakliyece-lerinin şimdî Başkalesurda bulundu-ğları anlaşılmaktadır.

Müttefik tayyareleri kaçan düşma-nın (Devamı 3 üncü Sahifede)

Rusya harbi

Ruslar yeni bir büyük taarruza daha geçtiler

Beyaz esvaplı Sovyet piyadesi Don neh-rini geçti

Moskova, 21 (A.A.) — Sovyet taarr-uzu, şiddetli bir top ateşinden sonra başlamıştır. Beyaz esvaplı birün-müş bulunan Rus piyadesi bu ateşi müteakip Don nehrii geçmiştir.

Bazı noktalarda Alman müdafaa-sı 4 hatlın müteakiklidi.

Ahnan bazı esirlerin verdikleri ma-lûmata göre, Alman Başkumandanlığı taarruzun başlayacağından haberdar değildi.

SOVYET TEBLİĞİ

Moskova, 21 (A.A.) — Sovyet ge-çe yarısı tebliğine yapılan ec:

Hiç bir kesimde Almanlar ilerlemi-ye muvaffak olamamışlardır. Merkez (Devamı 3 üncü Sahifede)

Balcıhanı yangını

Zarar 650 bin lira tahmin ediliyor

Bayramın ilk günü Sultahamamda Balcı Hanının tamamen yamasıyla ne-ticelenen yangın etrafındaki tahkikata devam edilmektedir.

Yangının bu hanın 3 üncü katında dolunmuşluk yapan Marfina daire-sinden çıktığı anlaşılmıştır. Marf yapılan sor-gusunda, Bayramın ilk günü han ka-palı olmasına rağmen, 6 işçisi ile bir-likte saat 16 ya kadar imalathanede çalıştıkları ve bu esnada ismak kilerde mangal yakıldıkları söylenmiştir. Dokumacının bu ifadesine nazaran yangının mangal yakılması yediün-den çıktığı anlaşılmaktadır.

Balcı Hanı 250 bin liraya, burdaki atelyelerden birinde de 100 bin lira sigortalı oludular anlaşılmıştır. Aynı zamanda han dahilindeki müesses ve ticarethanelerin muayyen miktar ve nisbette dairelerinde sigortalı oldukları tesbit edilmiştir.

Kat'i olmamasla beraber yangından doğan zarar miktarı 650 bin lira kadar tahmin olumaktadır. Müdeavumun-lik gerekli tabakikata devam etmek-tedir.

Vilâyet Parti kongresi yarın toplanıyor

16 kazada 60 - 100 lira aylıklı Parti kâtipleri ihdas edilecek

İstanbul Halkevleri için 125 bin lira, yeni inşaata 132 bin lira ayrıldı

İstanbul Vilâyet Parti Kongresi ya-rın sabah saat onda Eminönü Halkevi konferans salonunda toplanacaktır. Öğrendiğimize göre Vilâyetimiz Parti teşkilâtının 1943 yılı varidat ve mas-raf bütçesi 332 bin 635 lra üzerinden ve mütevazın olarak hazırlanmıştır. Yeni bütçeye İstanbul Halkevlerinin tahsisatına 1942 yılından otuz bin lira fazlasıyla 125 bin lira olarak konul-muştur. Bu paradan Beyoğlu Halke-vine 13 bin Kadıköy Halkevine 25 bin, Eminönü Halkevine 25 bin, Üsküdar, Beşiktaş ve Bakırköy Halkevlerine be-

ser bin, Fatih Halkevine 7000, Şehre-minî Halkevine dört bin, Şile Halke-vine iki bin dört yüz, Yalova ve Kar-tal Halkevlerine yedi yüz lira veril-ecektir. Ayrıca yeni inşa edilmesii dü-ğünlen Halkevleri için 132 bin lira, Parti teşkilâtına icabında yardım için 8080 lira ayrılmıştır.

Diğer taraftan Vilâyetimizin on altı kazasındaki Parti teşkilâtında yeniden; müstemirren çalışacak birer ücretli kâtiplik ihdas olumaktadır. Bu kâtipler-in aylık ücretleri kazaların büyüklü-küne göre (Devamı 3 üncü Sahifede)

Unutulmuş mükellefler varsa bunlardan da vergi alınacak

Bir çok vatandaşlar tediyeye başladılar

Varlık vergisi işleri ile uğraşan memurlara kısa bir istirahat tem-in etmek maksadile Cumartesi günü mal'ye ve belediye şubele-rindeki mahallerinden kaldırılan listeler bu sabahtan itibaren yine asılmış ve -bayrama rağmen- me-murlar tekrar müracaatları kabule başlamışlardır. Namalarına tahak-kuk edilen vergi miktarını henüz ödemiş olan vatandaşlar bir ta-raftan müracaata devam ederken, diğer taraftan bir çok mükellefler de uhdelerine düşen bu vatan bor-cunu ödemek için tediyeye başla-mış bulunmaktadır.

Ezümle 674 bin 149 lira ile ilk tediyei yapan Elektrik, Tramvay ve Tünel İdaresinden sonra müte-addit bankalar, sigorta şirketleri ve tüccarlarla emlak sahipleri borç-larını vermişlerdir.

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Kurban bayramı neş'eli geçti

Taail günleri hava müsait git-tiğinden yurdun her tarafında ol-duğu gibi şehrimizde de Kurban bayramı neş'eli geçmiştir.

Kış mevsimine rastlaması baki-mundan şehrin muhtelif semtlerin-deki bayram yerleri kurulamama-sına rağmen, mini mini yavrular bilhassa güzel havadan istifade et-mişler, bol bol gezip eğlenmişler-dir. Bilhassa sinemalar ve diğer kapalı eğlence yerleri çok kalaba-lık olmuştur.

Kurban satışları dün kadar devam etmiştir. Satışlar 20 — 50 lira arasında ve epey fazla olmuştur.

ÇERÇEVE

NE MERKEZDE?

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Doğu cephesinde vaziyet ne merkezde?

Sağ kulağımızla diinkü ve bu-günkü Mihver tebliğlerini, sol ku-lağımızla da Sovyet haberlerini dinliyecek olursanız, biri Sovyet-lerin, öbürü de Mihver'in berhava olmak üzere bulunduğunu temin edecektir!

Bu iki ziddan, olsa olsa, insanın mantık muvazenesi berhava olur.

Netice itibarile doğu cephesin-de, hem taarruz, hem de müdafaa bakımından iki taraf arasında tam bir denkleme hüküm sürdüğüne inanmak yanlış olmaz. Şimdiki ne biri, ne de öbürü hesabına; ne mahvetmek, ne de mahvolmak bahis mevzuu...

Mihverin işine hiç elvermiyecek, demokrasyları da me'sut e-decek vaziyet işte budur!

Afrika cephesinde vaziyet ne merkezde?

8 inci İngiliz ordusunun (Rom-mel) kuvvetlerini mükemmel bir parçala-yış ve ikiye bölüştürme son-ra olından kaçtığına dair alâ-metler var.

Şimdî 8 inci İngiliz ordusu, (Rommel) kuvvetlerini yalnız cepheden toshyarak son derece temkinli ve ihtiyatlı adımlarla Tunusa doğru ilerliyor.

İster umulmadık bir anda raki-bini kışkaç ve tuzağa düşürerek, ister cepheden toslamak suretile tuza bu ederek, neticeyi 8 inci ordunun ve Şimali Afrikadaki de-

mokrasya kuvvetlerinin kazanaca-ğından aslâ şüphe etmedik!

Uzak Doğuda vaziyet ne mer-kezde?

Bir zamanlar Şimali Afrika sa-hasının şührebaz manevra ustası (Veyvel), şimdî Birmanyâ üzerin-den Japonlara hücum etmekle, de-mokrasyların her noktada n ha-yete eren hazırlıklarına, ve baş-lamak üzere bulunan nihai hamle-lerine yeni bir vesika daha teşkil etmiş oluyor.

— Bu sahada demokrasyların âni ve tepeden inme bir zafer peşin-de gezmediğini kaydettikten son-ra, onların şu üç ana siklet mer-kezinde artık âzâmî kuvvet be-recesine ermiş bulunduğunu be-lirtmek isterim :

Garbi Avrupa (İngiliz anavata-nı), Garbi Asya ve Şimali Afrika (Yakın ve Orta Şark), Cenubi ve Şarki Asya (Hindistan ve Avus-tralya)...

Vaziyet topyekûn ne merkezde?

Vaziyet topyekûn, Rusyada Mihverin, tam bir kuvvet denkleşmesi neticesinde iki ayağını ve kolunu tamamille kapırdığı, büt-tün hayatı sahalarında açık kıl-dığı, demokrasyların da bu hari-kulâde muvazenenin keferine bir-denbire düşmek hususunda hiç acele etmiyerek sadece idmanını ve tuvaletini bitirmekle meşgul olduğu merkezindedir.

HALK FİLOZOFU

İstirahat

REŞAT FEYZİ

Rahatlığın bütün lezzetini ancak bayram günlerinde tadan insanlar, rasına, biz de sokun, insanları, en çok bayıldıkları şey, tenbellik... Boş gezmek, avare dolmak, hiçbir kaygı ve endişe altında olmamak... eski tabirle, serâzad olmak!

Hergün otomatik ve sistemli bir mesai sarfetmeye mecbur insanlar, böyle, birkaç gün hayat kalınca, ruh âlemlerinde ne büyük bir değişime hissediyorlar. Dünyanın manzarası, rengi, mânası, hayat, hadiseler herşey değişiyor. İhtiyatlarımız altüst olmuştur. Günün saatleri size ne fazla bir kıymet, ne fazla bir mânâ vermiyor. Akşamlar, sabahlar, o kadar mühim değildir.

Hadiseler Karşısında SON TELGRAF

YENİ TİCARET ERBABI

Yeniden fuccat olmak için. Ticaret Odasına birçok müracaatlar oluyormuş. bunların hepsi kabul edilmiyor mu, bilmiyorum. Fakat, bu müracaat sahipleri işi resmiyete dökmek istiyorlar. Bir de, hiç müracaat etmeden, böyle bir şeye lüzum görmeden ticaret yapanları düşününüz. acaba bunların miktarı ne kadardır?

DEĞERLİ ARKADAŞIMIZ

Bir gazetede şunları okudum: «Değerli arkadaşımız Kemal S. a'nın hafızlık mizahı notları...»

Zannedersiniz ki, Kemal S. meşhur ve sevilmis bir muharrirdir. Halbuki, Kemal S. kindir? Yalnız beni okuyan karılar arasında, acaba, bu zatı tanıyan kaç kişi vardır?

AKREPLİ PASTA

Birkaç gün evvel gazeteler, içinden akrep çıkan bir pasta hikâyesi tutmuşlardı. Bizim arkadaşlardan biri:

— Yahu, dedi, bu o kadar mühim şey mi? İçinden sinek çıkan pasta, pastaları hiç mevzu bahis etmiyorlar. acaba, akrep, daha büyük diye mi, ehemmiyet veriyorlar?..

YENİ İCAT MAKİNE

Gazeteler, geçenlerde, yeni icat edilen bir makineden bahsettiler. Bu makine, karanlıkta görünmek hassasına malik bulunuyormuş. O halde, biz, bu makine ile anlaşabilecekiz. Çünkü, bizim birçok yazılarımız da, karanlıkta göz kırp-mak kabilinden değil midir?

AHMET RAUF

İşçi kadınlar için “Analık sigortası”

İş kanununun hükümleri daire-sinde teşkil edilecek olan işçi sigortalıları hazırlıkları çok ilerle-miştir. Bu meydana hamile işçi kadınlar mecburi olarak birer “Analık sigortası” na tâbi tutulacaklardır.

Mizahî ve mülî roman No. 55 BİR PALYAÇO DÖRT CANBAZ BİR DE HOKKABAZ

Muharriri: NEZİH MUHİDDİN

Gözetlerini süzerek delikanlıya bakı-yordu:

— Bayırum hastanın odasına — diye yitirdi...

Bir odaya girtiler. Zavallı ihtiyar hasta nefes nefese bronx topuzu geniş bir karyolada kendinden geçmiş bir halde yatıyordu. Bitkili Batılı tıbbı, Genç adam ezizlikle hastanın yanına b-çini eline aldı. Bir türlü naözin ye-sin bulamıyordu.

Bir kaç aniyede manevresini bitir-dikten sonra eğilip göğsünü dinledi. Müthiş bir ıstıdır...

Başını kaldırıp Merzuka'ya baktı: — Üstünlüğü... — Dedim...

— Evet üstünlüğü... Reçete mi ya-zacaktınız?..

— Hayır! — Dedi — Reçeteye lüzum yok. Bir şeye ekstra cinsinden konyak buldunuz mu?

Merzuka gözlerini süzdü:

— Şimdi bakıldan eddirdim. İste-diğin konjak olsun.

— Şimdi bakıldan eddirdim. İste-diğin konjak olsun.

Günün Tenkidi

bayram günleri nasıl geçer?..

Ne hatır sayan, dikkatli, nazik ve muntazam insanlar vardır. Bayram yaklaşıncı küçük kartlar, zarflar alırlar. Ve arife günü, uzak yere ise daha evvel tebrikler yazarlar ve bunları deste deste postaya verirler. Her bayram için yüzlerce tebrik kartı yazan insanlar tanırım.

Benim mektup yazmak âdetim ve zevkim yoktur. Bu, benim dostum bulunmadığına delil eder mi? Orasını bilmiyorum. Fakat, hiç bir bayram, hiç bir kimseye tebrik yazdığımı hatırlamam. Beni bilenler, huyumu tanıyanlar, zaten benden tebrik beklemezler.

Yalnız, insanın bir takım çok zaruri işleri vardır ki, bunlar için mektup yazmak lâzımdır. İşte, ben, bütün hususi mektuplarımı bayramda yazıyorum. Çünkü, bayramdan başka müsait ve boş vaktim yoktur. Ben, bayram günleri, tamamen kendime has ede-rim. Birinci günü pek lüzumlu bir işi ziyareti yaparım. İkinci ve üçüncü dördüncü günleri evde geçiririm. Bir yere gezmeye çık-mam. Kendi hususi işlerimi gör-ürüm.

Yazılacak zaruri bir iki mektubum vardır. Belki bazı evrak ara-sından bir kaç tane aramak lâzımdır. Hulâsa, evde, bu gibi işlerle uğra-şırım. Aynı zamanda dinlenirim. Bayram günlerinde umumi yerlere gezmeye gitmek, benim için çok sıkıntılı ve kasvetli gelir. Hat-tâ, Pazar günleri de böyle değil midir?.. Her taraf kalabalıktır. Bu gibi tatil günlerinde gezmeye git-mek insana rahatsızlıktan başka bir şey vermez.

Bayram günlerinde çok ziyaret yapmış, çok gezmis insanlara ba-kınız. Onlara, bayram etmesi işleri-nin başına döndükleri zaman dik-kat ederseniz kendilerini müthiş yorgun görürsünüz. Çünkü, kiki-katen halsiz düşmüşlerdir. Bu gez-meler insanı malî bakımdan da bitkin hale getirir. Bu zamanda, gezip tozmak, kolay şey midir? Bu gibiler ancak bayramdan bir kaç gün sonra, kendilerini toparlı-yabılırlar.

Hayat uzun ve yorucudur. Bil-hassa, böyle anormal zamanlarda bu yorgunluk, kendisini daha çok hissettiriyor. Dört yıl var ki, bay-ramları harp içinde geçiriyoruz. İnşallah, gelecek senenin bayram-larını sulh ve sükun içinde idrak ederiz. Bu temenniyi yapmak ko-lay oluyor. Fakat, dünya hadiseleri ile, bu temenni taban tabana zıd bir mahiyet taşımıyor mu?..

Fakat, size bir şey söyleyeyim: Sulh hiç ümit etmediniz, bek-lemediniz bir zamanda, b'nden, bire gelebilir. Onun için, temenni-lerimi yabana atmayın!

R. SABİT

Şarap ücretlerine ye-niden zam yapımlar

İnhisarlar idaresince bira ve şa-rap depozito ücretleri 10 — 15 ku-ruş arasında artırılmıştır. Bu zam-min esas fiatları her bir tesiri ol-maması icap ettiği halde bazı sa-tıcıların bilhassa perakende şarap fiatlarını bir miktar artırdıkları görülmüştür.

— Şimdi bunu hastaya nasıl içire-ceğiz?

— Kolay! Ben bugün kalderim. Sen de ağzına aktırarsın!..

Dedikleri gibi yaptılar. Ademka ko-cosunun başına kalırdı. Ademka ka-yınlık ağı görünün gözleriyle baktı: Batıp bardağı anını moramsı ağzına dayadı. Merzuka hastaya gayet ver-iyordu:

— İfendi! İfendi! Sifalar olsun!.. Ha efendi! İçsene ayol. Canım, kan-yalar çarşafına düğüdü. İç kuzum iç şifa niyine!

Konyanın yarımından ziyade hastanın hırsızcağın boğazına kavıracak m-çesine indi. Öbür tarafa da pastik-ler içti. Bicare pipar: artık tamamıyla kendini kaybedi... Hırhırcağ bile ha-li kalmamıştı.

Hastanın herdedeği kolduğuna gö-lünce Merzuka Ralib'e koluna sirecek odaya götüldü...

Bir saat sonra Ralib'in otukları zil çalarak odadan çıktı. Merzuka'nın bir iki tasallottunu, ahirelik kızın soada-ki pırlamlarına bahane ederek savuşt-u-maya muvaffak olmuştu... Muayene-ticetini bes on misli ücretine yarfes-tiren doktor beyi bir kere daha pipo-nun oda kapısını aralayınca cabdan hastayı gözden geçirince sevanke hay-katı:

(Daha var)

Harp Vaziyeti

Cephelerde harp vaziyeti ve Müttefik taarruzları

Yazan: S.İ. Eski Bükreş Ateşemiliteri

UZAK DOĞUDA:

Pasifik'de Yeni Gine adasında müttefik taarruzu Buna üssü et-rafında devam etmektedir. Mütte-fik it'aların bütün gayretine rağ-men, Japon mukavemeti henüz ta-mamile kırılmamıştır. Maamafih müttefikler hava üstünlüğüne sa-hiptirler. Bu itibarla Japonları er-geç Yeni Gineden çıkarmaları muhtemeldir.

Birmanya - Hindistan cephesin-de de yeni bir İngiliz hareketi başlamıştır. General Vavel, İngi-liz - Hind ordusu ve Bingale kör-fezinde İngiliz donanmasının iş-tirakle taarruza başlamış ve sahil boyunca epeyce ilerliyerek Akyab limanına (90 kilometre mesafeye varmıştır. Biz evvelki yazdılarımızda, yağmur mevsiminden son-ra Hind ve Çin ordularının Bir-manyadaki Japon kuvvetlerine karşı müsterek bir taarruz yapabi-leceklerini tahmin etmiştik. Bu taarruz geç başladı ve Çin - Bir-manya hududundaki Çin kuvvet-lerinin bu taarruza iştirak etlik-lerine dair henüz bir emare yok-tur. Maamafih, İngilizler Akyab limanını cabuk zaptetmek sureti-le Mandalay'a doğru taarruza baş-ladılar. Çinlilerin de taarruza g-eçmeleri muhtemeldir. Japonlar Birmanya - Çin hududu şimalin-deki Yunnan vilâyetinde kuvvetli bulunuyorlar, birkaç gün evvel orada Çinlere karşı taarruzi ha-reketlerde bulunmaları, Çin ordus-unu Birmanya'dan uzak tutmak istediklerine delildir. Çin ordus-unu bekledikleri taarruza geçen Ge-netal Vavel'in, İngiliz - Hind or-dusunu iyi hazırladığı ve bol tay-yare aldığını anlaşılmaktadır. Bu it-barla ve bilhassa (Ça ordusunu) bu yeni harbe iştirak halinde Ja-ponları Birmanya'dan çıkarması ve

Mandalay - Rangon - Çin yolunu

tekrarı ele geçirmesi muhtemeldir.

SİMALİ AFRİKADA:

Libyada, Mihver ordusunun ric-ati şir'atle devam ediyor. Takip eden İngiliz ordusu, Mihver at-dılarının mukavemeti yüzünden, Mihver ordusu büyük kısmile te-mamle edememiştir. Vaşington-dan gelen haberlere bakılırsa Mihver taraf, Trablusgarbi tahli-ye etmiştir; kat'i muharebe ver-mek üzere Tunusta bilhassa Bir-zerle üssüne güvenmektedir. Fa-kat, Mihver taraf (Sus, Sfax, Ga-besi limanlarını muhafaza ettikçe, Trablusgarpte de mukavemet gös-termesi menfaati icabıdır. Mütte-fikler, Trablus - Tunus kara irtı-batını kestikleri takdirde Rom-mel ordusunun vaziyeti güçleşir. Halbuki şimdiye kadar müttefik-ler, Tunus - Bizerte üssleri batısın-da duraklamışlar ve ceunpata Ga-bes) limanlarını muhafaza ettikçe, lerdir. Mihver ordusu Trablusgar-be doğru ric'ate devam ettikçe, müttefiklerin Gabes limanı - Elec-rif gölü arasındaki yolu kesmeleri ve Rommel ordusunu Tunusa ric'atine mâni olmaları çok mü-himdir.

DOĞU CEPHESİNDE:

Alman tebliğine bakılırsa Vo-ronje - Stalingrad arasındaki Doğ-nehri cephesinde Alman, İtalyan ve Macar kol'aları büyük kuvvet-lerle yapılan Rus taarruzlarına karşı etkin müdafaa savaşları ya-pmaktadır. Ruslara göre, Alman müdafaa cephesi Boğucur ve ce-nubunda birkaç noktada yarıl-mıştır. Maresal Timoçenko'nun Doğ-nehri batısında elinde tuttuğu bu köprü başından bir yan taarruzu için istifade edeceğini tahmin et-miştir. Bu yeni ve üçüncü Rus taarruzu kuvvetlidir.

“TÜRK KADAR KUVVETLİ,” İKİ DEV YAVRUSU

Batakcı Deli Hasan pehlivan ve Filek fatihi demirbaş Hasan pehlivan

«Son Telgraf» ta kapı yoldaşım Sami Karayel, aziz okuyucuları-mıza Türk pehlivanlığı tarihinin oldukça zengin bir kısmını, de-vamı yazılar ve hafta sohbetleri halinde tatlı tatlı okuttu. Karayel'in bu yazıları, mil' tarihimiz bakımından cidden büyük bir himmettir.

Okuyucularımıza, Türk pehl-i-vanlığı tarihinden beş on yazı da-ben hazırladım; ve bu yazıları «Türk kadar kuvvetli» başlığı al-tında topladım. Benim kahraman-larım, Karayel'in pehlivanlarından asırlarca evvel yaşamış babay-gitlerdir; destanları, eski kitapların yıldı bir kaç kişi tarafından geli-şi güzel karıştırılan sayfaları arasın-da unutulmuştur. O şanlı yüzle-re taze bir ışık verebilsem mes-udum. Bu satırları ve gelecek ya-zılarımı Karayel'e ithaf ediyorum.

BATAKCI DELİ HASAN PEHLİVAN

Milâdın 1575 yıllarına doğru Keşan köylerinden birinde doğ-muştu. Çocukluğu sigırtmacılığa geçti; genç çobanların üçü beşi bir araya gelince, sığırdan, davar-dan; bağdan; bahçeden konuşur-lar ve soyunup güreşirler. Esmer, kara gözlü ve gen, şakrak, deliş-men hallerinden ötürü arkadaş-ların arasında «Deli» lakabını alan Hasan'ın sırtını kimse yere geli-remedi. On yaşlarında iken on be-şinde on altısında bir civan sanılan bu iri yapılı köy çocuğu, Keşan etrafının bir şöreti oldu.

Koca Sinan Paşanın açtığı Engürüs seferi sıraları idi. Her ba-har, imparatorluğun her tarafın-da Tuna boyunca, Türk insanın geçikleri olan yigü hayvanlar geli-yordu.

1595 te Eflâk Voyvodası Engü-rüs Çararı ile birlik olmuş, efen-disi olan Türk padişahına isyan et-mişti. Sadrazam Koca Sinan Paşa Engürüse oğlu Mehmet Paşayı

göndermiş, kendisi Asi Voyvoda üzerine yürümüşü. İşte, o yıl Türk ordusundaki Rumeli askeri arasında bir sipahi olarak Deli Ha-san da bulunuyordu; yaşı yirmi-yi bumuş, boyu iki metreyi aşmış bir dev yavrusu idi.

Türk ordusu kurulmuş askerî köp-rüden Tunaya geçti, Yerköğü sa-hrasına inerek Bükreş üzerine yü-rümeye başladı; işi Eflâklılar, or-manlarda geçitlerde pusular kur-muş, büyük orduya karşı çete mu-harebesi yapıyordu. Ordudan, ota ve suya asker ayrılmaz oldu. Keşanlı bugünlerde ki, asker a-rasında yavaş yavaş bir şöret ola-rak sıvırlıyordu. Gün geçmiyor, du ki, genç pehlivan, bir iki kelle ve esir almamış olsun.

Yağmurlar başladı, öyle yağ-murlar ki gökyüzünden sanki bir umman boşandı; ve Türk ordusu, üç gün üç gece su içinde yürüdü, su içinde uyudu ve üçüncü günün içinde bir bataklığa saplandı. Bir ana baba günü oldu. Serdar Koca Sinan aşanın kardeşi Ayaş Paşa'nın oğlu Mustafa Paşa Neğbo-lü sancak beyi Hüseyin Paşa, atla-rından düştüler, bu mahşer kala-bahında çığırıp boğuldular.

Serdar Sinan Paşanın atı ka-baklandı; hayvan, ağı gövdesini batağın içinden kaldıramadı; bo-ğuldu. Sinan Paşa, muhafızlarını kaybetti; diz boyunu aşan camur içinde yaya kaldı, askere karışarak yürümeye başladı; ihtiyacı, ara-da bir durup dinleniyordu, düşüp kalmamak için bütün gayretini sarfediyordu.

Yağmur, kimseye göz açtır-mı-yor: «Bre ben Sinan Paşayım!...» diyen serdarı kimse işitmiyordu. Hayatından ümidini kestiği bir an-da idi ki, Koca Sinan Paşanın ya-nında dev gült vücutlu ile «Deli Hase belirdi, oğlidi:

— Bin sırtına Koca Paşa!.. de-di.

Pehlivan Deli Hasan, o mahşer

MAHKEMELERDE:

Merkop kabeye taş taşımakla haei olmaz!

On yedi on sekiz yaşlarında bir çocuktu. Yine kendi yaşında diğer bir çocuk, bundan daha iyi idi. İd-diaya göre, dava edilen Kenan; da-vacı, arkadaşları Hamdi ile kavga etmiş kaygıda eline geçirdiği bir taş kafasına vurup hafifçe yar-mıştı.

Hamdi hadiseyi anlattı. Davacı olduğunu söyledi.

Kenan: — Efendim, dedi, kavga bu... O bana vurdu... Ben ona vurdum. Ben azıcık zıkkın ettim. Elime bir taş geçirdim. Ondan evvel dav-randım. O da taşla sarıldı amma, ben daha evvel vurdum. Ben vur-masam, o vuracaktı.

Sahiller dinlendi. Mahkeme Ke-nanın suçunu sabit gördü. Yirmi beş lira para cezasına mahkûm et-ti. Ancak, on sekiz yaşını bitirme-diğinden, bu ceza on yedi lıraya indirildi.

Çocuklar mahkemeden çıktılar. Hamdi ile babası önden yürüyör-üdü. Kenanın babası da orada idi. O da Kenan'ı yanına aldı. Nasıha-ta başladı:

— Oğlum... Sen ne zaman a-dam olacaksın? Bu kaçını?.. So-kaklarda haylaz haylaz sürtüp ö-tekileye berikyle doğuşeceğine, derslerine çalışsan al Ben gözle-rimi kapadım mı, sana kimseden fayda yok. İki el bir baş içindir. çalışmasan, sürünürsün vallahi... Bak, gördüm mü şimdi. On yedi lira para vereceğiz. Üstelik de mahkeme masrafları... Bu halin ne vakite kadar devam edecek senin?..

Bu sırada, kıranta bir adamla karşılaştılar. Kenanın babası: — Vay efendim... Remzi bey-cigim. Nerelerdesin? dedi.

— Sen nerelerdesin? Burada ne işin var? Vay! Mahdum bey, değil mi? Kenan bey... Nasılın baka-lım?.. Büyümüş masallalı...

— Büyüdü... Evet büyüdü. Bü-yüdüğü işi büyütti. Bir arkadaşın-nın kafasını yermiş. On yedi lira (Devamı 3 üncü Sahifede)

DIŞ POLİTİKA

İberya yarım adasında ..

Yazan: Ali Kemal SUNMAN

İspanyanın bitaraflığı günün birinde bozulursa o devlet var kuvvetle mukavemet edecektir. İspanya hudutlarını geçecek or-dular bugünkü muhariplerden hangisi olursa olsun mutlaka mukavemetle karşılaşacaklardır. İspanyanın bitaraflığı, icabında kendini müdafaa için seferberli-gini yapması etrafında gün geç-miyor ki yeni bir haber alınmasın veya olacağı dair yeni bir riva-yet çıkmasın. Bugünlerde de öğ-renilen İspanyanın Almanya'ya karşı bu yolda bir cevap verecek ötedenberi bitaraflığını muhafa-zaya dair olan vaziyetini tekid et-tiği oluyor.

Ortada harp bakımından bir vak'a veya bir hadise olmamakla beraber geleceğe dair ihtimallerin siyaset âlemini meşgul ettiği gör-ülmektedir. Artık bugünkü şü-mul ve ehemmiyetini almış olan dünya harbinde ise türlü ihtimal-lerin ve faraziyelerin hatıra gel-mesi tabii sayılmaktadır. Onun gi-bi daha eski vekayi de hatıra ge-lince bunlara yenileri arasında bir mukayese yürütmek, hiç ol-mazsa benzer noktalar olup ol-madığını araştırmak kolaylaşır. Meselâ bugün Anglo - Sakson ta-rafı hiçbir zaman İspanyol bitaraf-lığını ne İngilizler, ne de Ame-rikalılara bozulmayacağını ileri sürmektedir. Eğer Mihver tarafı İspanyol bitaraflığını bozmaya ka-lışacak olursa o zaman İspanya-nın mukavemeti ile karşılaşacak-tır. Londradan gelen telgraflarda bilhassa ısrar ile kaydedilen ci-het de bu oluyor: Eğer Alman kuvvetleri İspanya hududunu ge-cek olurlarsa İspanyanın muka-vemeti ile karşılaşacaklardır.

Eğer böyle bir hal vaki olursa diye faraziye üzerine kurulacak tahminlerden ilk hatıra gelen 1808 - 14 de Napoleon Bonapart'ın İspanyayı istila etmesine karşı İngiltere, İspanya ve portekiz ara-sında Fransaya açılan muhare-e-leri andıran vekayit çıkacak olu-yor. İbrya Yarmadasındaki ha-rekâta İngilizler pek ehemmiyet vermişlerdir. Bir taraftan İngilte-renin askeri şöret ve muvaffa-kiyeti o muharebelerle temin edil-miştir. Napoleon'a karşı yirmi se-nelik mücadele devrinde İngiltere-yine İbrya Yarmadasındaki ha-rekâta Fransanın gitdiği eridiğini ve Napoleon'un artık düşmek za-manı yaklaştığını görmüştür. De-nizde kuvvetli olmayan Napoleon İngiltereyi başka suretle mağlûp etmeye çalışıyordu. İspanya'dan 15 bin kişilik bir ordu istemiş, bu İspanyolları Baltık şhillerindeki Fransız ordusuna yardımcı gön-dermişti. Sonra İspanya ara-sından 40 bin kişilik bir ordu ge-çirerek müstakbel harekât için ha-zırlanıyordu. İngilterenin o za-man Avrupa'da yalnız iki dostu varmış: İsveç ile Portekiz. Por-tekez ile İngiltere arasındaki dest-luk o zamandanberi an'ane halin-de-dir ve bugün de ikisi mütte-fik bulunuyorlar. İspanyanın Na-poleon'a karşı (Devamı 4 üncü sahifede)

Birimizin Hepimizin DERDİ

Belediye neşriyat müdürlüğünün hassasiyeti

25 Teyrinisani günkü gazete-anızda çıkan bir şikâyet hakkında Belediye Neşriyat ve İstatistik Müdürlüğünden şu teakereyi al-dık: «Son Telgraf Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne:

Gazetenizin 25/11/942 tarihli nüshasında çıkan 47 say ıkrımıye-sini almayan 7 çocuklu anne-besikiz yazı hususunda İstanbul Belediye Şahit İsmail Müdirlü-günden gelen cevap aşağıdadır:

Besikiz — Yıldız Posta caddesi-nde 63 numaranın oturmağını bil-diren Nesibe'nin talebi teklif edil-di. Mümâileyenün maclî müdâ-fa şâhiblisi için teklif ve ta-hakkuk muamelesini yapan Şa-hat ve İhtisâs Müavenei Vekâle-tince bu evrakın gönderilmesi ve tahsilat istemesi icabı lâzımdır. Bu kaâmun ted'ye etralı henüz gönderilmemiştir. Binacaleyle te-diyeve imkân olacağını saygıla-riyla bildiririz.

SON TELGRAF — Belediye Neşriyat ve İstatistik Müdürlüğü-nün bu alakaasına ve vatandaş ş-ikâyetlerini tablik için gösterdiği şirâf ve hassasiyete teşekkür ederiz.

(Devamı 4 üncü sahifede)

